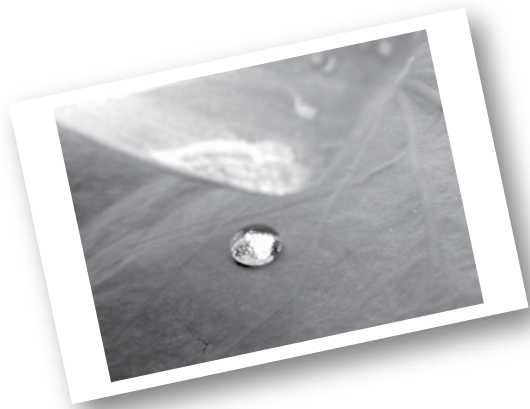

สารจากเวที

เติมหัวใจ ให้สังคม

ปฐมบท :

ต้นธารการขับเคลื่อนสังคมไทยหัวใจมนุษย์

๑๕ มกราคม ๒๕๕๑

ห้องประชุมสมภพ โศตรกิจตย์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ กรุงเทพฯ

สาระจากเวที

เต็มหัวใจให้สังคม ปฐมบท : ต้นธารการขับเคลื่อนสังคมไทยหัวใจมนุษย์

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย : สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)

ชั้น ๒ อาคารด้านทิศเหนือสวนสุขภาพ (ถนนสาธิตสุข ๖)

ภายในกระทรวงสาธารณสุข ถนนติวานนท์

อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๕๐ ๒๓๐๔ โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๒๓๑๑

ตู้ ปณ ๙ ปณฝ. ตลาดขวัญ นนทบุรี ๑๑๐๐๒

ที่ปรึกษา :

อำพล จินดาวัฒนะ

อุกฤษฏ์ มลิินทางกูร

กรรณิการ์ บรรเทิงจิตร

ปิติพร จันทร์ทัต ณ อยุธยา

บรรณาธิการ :

สุนีย์ สุขสว่าง

วิวัฒน์ วงรังสิกุล

ศิลปกรรม :

อาภาพรรณ สายยศ

พิมพ์ครั้งที่ ๑ :

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ที่ :

สารบัญ

ทักทาย...ด้วยไมตรีจิต.....๕

ต้นธารความคิด : ศ.นพ.ประเวศ วะสี.....๖

แบ่งปัน...ประสามิตร.....๑๓

ต้นร่างความคิด (จากเวที).....๔๐

ก้าวต่อไป...หัวใจมนุษย์.....๔๒

“จิตที่คิดจะให้ นั้นเบาสบายกว่าจิตที่คิดจะเอา”

อ.พุทธทาสภิกขุ

ทักทาย . . .

วันนั้น เราประชุมวงเล็กๆ อาจารย์ประเวศ วะสี ได้พูดถึงเรื่อง Humanized Health Care คุณหมอปัตพงษ์ ที่อยู่มหาวิทยาลัยขอนแก่น พูดว่า เรื่องนี้น่าจะคิดให้กว้างออกไป โดยใช้คำว่า Humanized Society คนที่นั่งอยู่ด้วยกันก็บอกว่าดี คล่องดี ภาษาอังกฤษ Humanized Society คุณหมอ อุกฤษฏ์ มาเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นภาษาไทยว่า “เต็มหัวใจให้สังคม” จึงเป็นที่มาของชื่อนี้ และเป็นที่มาของเวที “เต็มหัวใจให้สังคม” ด้วย

เวที “เต็มหัวใจให้สังคม” ครั้งนี้ ถือเป็นจุดเริ่มต้นโดยมี สช. หรือ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ เป็นกลไกประสาน เป็นตัวเชื่อม ซึ่งสอดคล้องพอดีกับเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ คือ ต้องการให้เป็นเครื่องมือของคนในสังคม ได้เข้ามาร่วมกันใช้ ร่วมกันทำงาน เพื่อให้เกิดการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมผลักดันนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ หรือเพื่อการสร้างสุขภาวะร่วมกัน เป็นการเปิดมิติการทำงานร่วมกันในภาพใหญ่ของสังคม ในประเด็น “การสร้างสังคมที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์ (Humanized Society)” อันจะนำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่กว้างขวาง มีพลัง และทำให้สังคมเข้มแข็งขึ้น

สาระจากเวทีเล่มเล็กๆ นี้ ตั้งใจให้เป็นเอกสารเพื่อการต่อยอดความคิด ความรู้ และประสบการณ์อันทรงคุณค่าของทุกท่าน ที่ร่วมแลกเปลี่ยนกันด้วยบรรยากาศของมิตรไมตรี ทั้งเพื่อนภาคี พี่ๆ น้องๆ ในฐานะกัลยาณมิตรที่คิดและอยากสรรค์สร้างสิ่งที่ดีไปด้วยกัน ถือเป็นครั้งแรกของการ “เต็มหัวใจ” ให้กัน และกัน และขอขอบคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย ถัดจากนี้ คือการสานพลังการเรียนรู้ไปสู่การแตกหน่อก่อนผลของเมล็ดพันธุ์แห่งความดี ที่จะผุดสะพรั่งไปทั่วทั้งแผ่นดิน

ด้วยไมตรีจิต

อัทธก จินดาวงษ์

ต้นธารความคิด

ศ.นพ.ประเวศ วะสี

“...จินตนาการภาพของสังคมที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์ว่า คือ สังคมที่มีไมตรีจิตต่อกันเต็มแผ่นดิน เป็นสังคมที่งดงาม ร่มเย็น เป็นสังคมที่มีความสุข ตรงข้ามกับสังคมที่เอาวัดเอาเปรียบทำร้ายกัน...เหมือนอย่างที่เราเจ้าอยู่หัวรับสั่งสั้นๆ ว่า ‘ใครจะว่าเขาก็กี่ช่างเขา เราไม่ต้อง Modern ขอให้เราพออยู่พอกิน ขอให้เรามีไมตรีจิตต่อกัน...’”

“...น่าจะดีถ้าทำได้ ลองจินตนาการภาพของสังคมที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์ คือ สังคมที่มีไมตรีจิตต่อกันเต็มแผ่นดิน...”

เพียงแค่คิดว่าจะมาประชุมเรื่องนี้ เราก็มีความสุขแล้ว การที่ได้มาคุย มาปรึกษาหารือกันเรื่องดีดีแบบนี้ทำให้เกิดความปีติ เกิดความยินดีอย่างยิ่ง

อยากเรียนให้ทราบความเคลื่อนไหวทางสาธารณสุขว่า ขณะนี้ระบบบริการสุขภาพที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์กำลังเป็นกระแสใหญ่ โรงเรียนแพทย์ทั้งหมดได้ประชุมร่วมกันว่า ในการประชุมแพทยศาสตร์ศึกษา ครั้งที่ ๘ ซึ่งโรงเรียนแพทย์ร่วมกันจัดนั้น ประเด็นหลักคือ “แพทยศาสตร์ศึกษาที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์” ซึ่งกำลังเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วมาก ที่เป็นอย่างนั้นคงเป็นเพราะว่าความโหยหา แห้งผาก จากกันไปนาน พอมีเรื่องนี้พรมมา รู้สึกทุกคนมีความสุข เกิดกระแสความเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว

ต่อมา ก็มีคนบอกว่าทำไมไม่มองสังคมใหญ่บ้าง คือ “สังคมที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์” เลยคิดว่า น่าจะดีถ้าทำได้ ลองจินตนาการภาพของสังคมที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์ คือ สังคมที่มีไมตรีจิตต่อกันเต็มแผ่นดิน คำว่า “ไมตรีจิต” มีรากศัพท์มาจาก “มิตตา” ถ้าเป็นแบบนี้ก็จะเห็นภาพของสังคมที่งดงาม

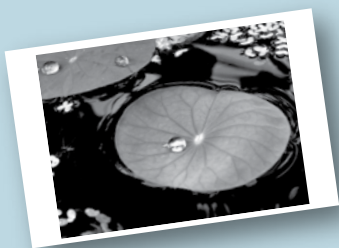
“...การมีชีวิตมาจากการเชื่อมโยงของความหลากหลาย
เชื่อมโยงให้มีชีวิต มีจิตวิญญาณ...”

ร่มเย็น เป็นสังคมที่มีความสุข ตรงข้ามกับสังคมที่เอารัดเอาเปรียบ
ทำร้ายกัน แบบนั้นเป็นสังคมที่น่าเกลียด เป็นสังคมเดือด มี
อุณหภูมิสูง เต็มไปด้วยความทุกข์ เหมือนอย่างที่พระเจ้าอยู่หัวฯ
ทรงรับสั่งสั้นๆ ว่า “ใครจะว่าเซยกี่ช่างเค้า ไม่ต้อง Modern ขอให้
เราพออยู่พอกิน ขอให้เรามีไมตรีจิตต่อกัน”

จริงๆ แล้วเราสามารถทำงานเชิงวิชาการได้ว่า สังคมที่มี
ไมตรีจิตต่อกันจะเป็นอย่างไรบ้าง เช่น จะเกิดความเชื่อถือว่าว่างใจ
กัน ทุกอย่างง่ายไปหมด ถูกไปหมด อะไรก็สำเร็จได้ง่าย และจะลด
ค่าใช้จ่ายได้มากมาย เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานต่างๆ ขึ้นด้วย
เพราะฉะนั้น อย่างที่คุณหม่ออำพลพูด คงจะต้องลองปรึกษากันดู
ว่า สังคมที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์เป็นอย่างไร หรือจะเรียก
อะไรดี

ถัดมา คงจะต้องมองยุทธศาสตร์ที่เราจะทำงานว่าคืออะไร
อย่างที่คุณหม่ออำพลพูดไปแล้ว ยุทธศาสตร์คือการเชื่อมโยง ผม
ทำอะไรมายะยะตั้งแต่หนุ่มจนแก่ จนสรุปว่าการพัฒนาคือการ
เชื่อมโยง อุปมาอุปไมยก็เห็นชัดเหมือนร่างกายของเรา ร่างกาย
ของสัตว์ ถ้าไปฆ่าแหละเป็นส่วน ทำให้หมดชีวิต เหมือนฆ่าแหละ
สุกร โค หมดชีวิตลง แต่ว่าการมีชีวิตมาจากการเชื่อมโยงของความ
หลากหลาย เชื่อมโยงให้มีชีวิต มีจิตวิญญาณ ที่เราทำอะไรรล้มเหลว
ไม่ค่อยสำเร็จ เพราะวิธีคิดแบบแยกส่วน ถ้าเราคิดแบบเชื่อมโยง

จะมีความสำเร็จง่ายขึ้นเยอะ จุดสำคัญคือการเชื่อมโยง ถ้าเชื่อมโยง
ต้องนึกถึงการสื่อสาร เป็นยุทธศาสตร์การสื่อสารหรือเปล่า ถ้าอย่าง
นั้น ประชุมครั้งต่อไปต้องประชุมกับศิลปินทุกแขนง ทั้งจิตรศิลป์
วรรณศิลป์ ประติมากรรม กวี ทุกอย่าง เพราะศิลปินจะมีจินตนาการ
สูง และการสื่อสารจะจับใจมากกว่าวิชาการ สมมติมีประติมากรรม
แปลกใหม่ สวย ก็น่าสนใจคน ไปถึงใจคนหมดทุกคน ทำให้อยากรู้ว่านี่คือ
อะไร หรือการถ่ายรูปทำปกหนังสือ เป็นต้น จริงๆ แล้ว ศิลปะคือการ
เรียนรู้ คือการสื่อสารที่มีพลังมาก ประชุมศิลปินแล้วจะสร้าง
สัญลักษณ์อะไร จะเป็นกวีนิพนธ์ จิตรศิลป์ วรรณศิลป์ เช่น พอมี
นิยายเรื่องดีดี ก็นำไปแสดงละคร หรือมีหนังฉายได้ ถ้ามีหนังฉาย
ตามโรงได้ จะไปไกล ไปเร็วมาก อย่างหนังเรื่อง “คานธี” ที่ฉายทั่ว
โลก มีคนไปถ่ายรูปเปรียบเทียบ คนที่เดินเข้าไปดูหนังกับที่เดินออก
จากโรงหนัง ไม่เหมือนกันเลย ตอนเดินเข้าคุยกันมาก แต่พอเดินออก
สงบเลย แต่ตอนหลังนี้ก็เริ่มมีหนังไทยที่ไม่ได้เกี่ยวกับ sex ไม่ได้เกี่ยว
กับความรุนแรงแต่มีคติบางอย่างฉายโรงได้โดยไม่ขาดทุน เช่น สตรี
เหล็ก โหมโรง แฟนฉัน แสดงว่าถ้าไม่ขาย sex ไม่ขายความรุนแรงก็
สามารถลงทุนทำได้ แล้วไม่ขาดทุน ตรงนี้จะเป็นส่วนที่เราต้องมึ
การทำงานทางศิลปะมากขึ้น พอได้ตรงนั้นก็จะได้การสื่อสารที่มีพลัง
เพราะจะรู้แล้ว ศิลปินเขาจะช่วยเรา จะใช้คำอะไร จะใช้รูปอะไร ใช้
เพลงอะไร เราจะได้การสื่อสารที่มีพลัง

ชั้นที่สอง มีการจัดประชุมใหญ่ เชิญนายกรัฐมนตรีมาด้วย เพราะจะต้องเป็นเวทีประกาศทิศทางของประเทศไทย คือ การมีหัวใจของความเป็นมนุษย์ ฉะนั้น นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีต้องมาด้วย รัฐบาลจะต้องมีมติสนับสนุนให้การสื่อสารของรัฐทุกประเภทสื่อเรื่องหัวใจของความเป็นมนุษย์ออกมาสู่สังคมด้วย แบบนี้เขาได้เครดิตง่ายๆ เลยว่าเป็น “รัฐบาลที่มีหัวใจความเป็นมนุษย์” ดีแค่ไหนไม่ต้องใช้สตางค์เลย แล้วมีมติดังๆ ว่า ใช้การสื่อสารของรัฐทั้งหมดสื่อสารเรื่องคนไทยมีหัวใจของความเป็นมนุษย์ออกมา

ชั้นที่สาม หลังจากมีมติรัฐบาลเรื่องทิศทาง “ประเทศไทยหัวใจความเป็นมนุษย์” การสื่อสารทุกชนิดทุกสาขาก็ต้องสื่อออกไปทั้งวิทยุ โทรทัศน์ ต้องเอาเรื่องหัวใจความเป็นมนุษย์มาสื่อสาร มีใครทำอะไรที่ไหนบ้าง แล้วสังคมเราจะทำอย่างไรต่อ เช่น เราต้องมีคำถามประจำของชาติว่า วันนี้คุณได้ช่วยอะไรใครหรือยัง? ครูถามนักเรียนว่า หนูได้ช่วยอะไรใครหรือเปล่า? เมื่อวานนี้ เมื่อเช้านี้ ก่อนมาโรงเรียน พ่อแม่ที่บ้านก็ถามลูก ได้ช่วยอะไรใครหรือเปล่า? การจะรับเด็กเข้ามหาวิทยาลัยจะต้องมีรายงาน มีคำรับรองว่าคนนี้เคยช่วยอะไรใครหรือเปล่า ใช้เป็นเครดิตที่จะเข้ามหาวิทยาลัย เมืองนอกก็มี อเมริกาก็มี ตอนนั้นมหาวิทยาลัยเริ่มทำอย่างนี้ เข้าใจว่าอุปท. กำลังจะเริ่มทำต่อไป เครือข่ายต่าง ๆ ก็ทำได้เยอะ เช่น ผมไปบรรยายให้ผู้บริหารโรงพยาบาลที่มาจากทั่วประเทศ โรงพยาบาลไทยมี ๑๕๐,๐๐๐ คน ก็เชียร์ให้เขารวมตัวกันเป็นเครือข่าย แล้วชูประเด็นว่า “โรงพยาบาลไทยหัวใจเพื่อเพื่อนมนุษย์” หรือ “โรงพยาบาลไทยหัวใจพระโพธิสัตว์” ก็ได้ ตั้งปณิธานเลยว่ามนุษย์ทั้งมวลเราอยากจะช่วย

“...เราต้องมีคำถามประจำของชาติว่า วันนี้คุณได้ช่วยอะไรใคร หรือยัง? ครูถามนักเรียนว่า หนูได้ช่วยอะไรใครหรือเปล่า? ...”

ลองนึกภาพพยาบาลตั้งแสนกว่าคนที่อยู่กับความทุกข์ของเพื่อนมนุษย์ เขาจะมีหัวใจความเป็นมนุษย์มากกว่าแพทย์ เพราะว่าแพทย์จะไปทางเทคนิค จะบีบหัวใจ จะไปใส่เครื่อง ถ้าเขียร์เขาสนับสนุนเขา ให้ดีดี คนแสนกว่าคนขับเคลื่อนเรื่องหัวใจความเป็นมนุษย์ ดูแลคนไข้ตั้งแต่ครรภ์มารดาจนถึงเชิงตะกอน ใกล้ชิดชีวิตของผู้คน ใกล้ชิดความเป็นความตาย ถ้าทำได้จะดีมาก เราคุยกันว่าสังคมเป็นสังคมหาผลประโยชน์ บริโภคนิยม เสื่อมเสียศีลธรรม นักการเมืองจะโกงเราก็ไม่เสียใจเท่าไร แต่ถ้าแพทย์พยาบาลโกงแล้วสังคมจะเสียใจมาก จะหมัดกำลึงใจ จะหมัดศรัทธาในความดี ให้สังคมเป็นอย่างไรก็ได้แล้วแต่ แพทย์พยาบาลโกงไม่ได้ ไม่ซื่อสัตย์ต่อประชาชนไม่ได้ เพราะว่ามี special contact คือไม่มีอาชีพไหนที่สังคมจะยอมให้เข้าไปใกล้ชิดชีวิตเขาขนาดนั้น ชิดหัวใจ ไปดูสมอง ดูลำไส้เขาก็ได้ ดู DNA ก็ได้ แต่ทำเป็นการค้าไม่ได้ เพราะฉะนั้น อาชีพที่อยู่บนความรับผิดชอบอยู่กับชีวิตและเรื่องความเป็นความตายของคนนั้นโกงไม่ได้ อาชีพอื่นจะกินกำไรกัน ก็ไม่ว่าอะไร แต่แพทย์บางคนจะมาโกงมากินมาขาดศีลธรรมไม่ได้ สังคมกำกับอยู่

มีตัวอย่างที่อเมริกา มีหมอที่สวารด์ ชื่อ พอล ปาลเมอร์ เป็นคนจน ไม่มีสตางค์ เข้าไปเรียนแพทย์เพราะได้ทุน แต่มีหัวใจเพื่อคนจน ปีหนึ่งจะไปอยู่ที่สวารด์ ไปอยู่เกาะเฮติ ไปรักษาคนจน รักษาคนเป็นเอดส์ เป็นวัณโรค ไม่มียา จนก็จน ไปรักษาโดยไม่มีเครื่องมือ

“ทุกคนมีเมล็ดพันธุ์แห่งความดีอยู่ในหัวใจอยู่แล้ว ถ้าไม่มีก็
ไม่รู้ว่าจะงอกมาจากไหน รดน้ำแปบเดียวเดี๋ยวก็งอกออกมา”

ยิมมาจากบอสตันไปจนผู้อำนวยการทวงว่า คุณคิดหีตั้งกี้แสน
ไม่มีสตางค์ใช้ ต่อมาเมื่อมีเศรษฐีชื่อ ทอม วอยล์ เป็นเศรษฐีก่อสร้างก็
ตามปาลเมอร์ไป พอไปเห็นก็ตั้งใจมาก มีอะไรยกให้ปาลเมอร์
ไปช่วยคนจนหมด จนปาลเมอร์เกิดความเชื่อว่า การบริการคนจน
จะดีถึงผู้คน ดึงสังคมเข้ามาร่วมกันเพื่อไปเยียวยาโลก เพราะโลกนี้
ป่วย ต้องการการเยียวยา โดยเราช่วยกันเยียวยาเพื่อนมนุษย์ที่
ทุกข์ยากที่ลำบาก เยียวยาตัวเราเองด้วย พอหนักเข้าก็เยียวยาโลก
ด้วย

วันนี้เรามีการเคลื่อนไหว มีการพูดคุยกัน ฟังดูเหมือน
ยาก แต่จริงๆ ไม่ยาก เพราะทุกคนมีเมล็ดพันธุ์แห่งความดีอยู่ใน
หัวใจอยู่แล้ว ถ้าไม่มีก็ไม่รู้ว่าจะงอกมาจากไหน รดน้ำแปบเดียว
เดี๋ยวก็งอกออกมา เราจะเห็นว่าเวลามีภัยพิบัติ เช่น สึนามิ ผู้คน
หลังโหลมาทุกทิศทุกทาง จะเป็น NGO นักธุรกิจ ชาวต่างชาติ
เกิดอะไรที่ไหนก็ไปที่นั่น ไม่มีชนชั้นวรรณะ ถอดมาจาคดีออกหมด
เหลือแต่หัวใจล้วนๆ เข้าไปกัน แล้วเกิดขึ้นทันที เพราะมีอยู่แล้ว
ผมจึงคิดว่าไม่ยากเพราะความที่มีอยู่แล้ว เราช่วยกันเยียวยา
ศรัทธาซึ่งกันและกัน ศรัทธาเพื่อนมนุษย์ ช่วยเชื่อมโยงสร้าง
เงื่อนไขที่เมล็ดพันธุ์นี้จะงอกออกมาเชื่อมโยงกัน แฝงไพศาลสร้าง
ความร่มเย็นให้โลก เยียวยาโลก

แบ่งปัน...ประสา มิตร

นพ.บุญเรียง ชูชัยแสงรัตน์

: นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดราชบุรี

มีคำอยู่คำหนึ่งที่ผมพยายามเรียนรู้ คือมีคำพูดว่า “อย่ามัวคิดอย่างเดียว จะต้องสร้างความรู้สึกกับคนที่เรารู้สึกด้วย” หมายถึง การที่เราจะผลักดันอะไรบางอย่างเราต้องสร้างอารมณ์ความรู้สึกด้วย ซึ่งพบว่าถ้าเราสร้างอารมณ์อย่างเดียวอาจจะไปไม่ถึงก็ได้ โดยเฉพาะคนที่นำอารมณ์นั้นจะต้องเป็นคนดีก่อน ถ้าคนที่ไม่ดีไปนำอารมณ์เดียวจะไปอีกทางหนึ่ง

เรื่องแรก ขอเติมในกลุ่มสื่อมวลชน อาจจะมีอีกกลุ่ม คือ กราฟิกดีไซน์ ดูกลุ่มนายทุนอย่างกลุ่มโทรศัพท์มือถือ เขาก็มีเรื่องกราฟิกดีไซน์มาทำในเรื่องการออกแบบ ซึ่งกระตุ้นค่านิยมได้มาก และเชื่อว่าจริงๆ แล้วกลุ่มสื่อสามารถทำเรื่องของการทำความดีได้ด้วย เรื่องที่สอง สื่อสาธารณะ ตอนนี้ ITV ถูกปิดแล้วและกำลังจะพัฒนารูปแบบใหม่ เราจะใช้โอกาสตรงนี้อย่างไร ทราบว่าขณะนี้การเชื่อมโยงกับสื่อเราต้องจ่ายเงินให้เขา เพราะฉะนั้น ถ้าสามารถเชื่อมโยงกับนักธุรกิจด้านสื่อที่อยากทำงานเพื่อสังคมได้ก็จะดีมาก ผมถือว่าในห้องประชุมนี้ ทั้งหมดคือผู้ผลิตความดี เราไม่น่าจะต้องไปผลิตเงินด้วย

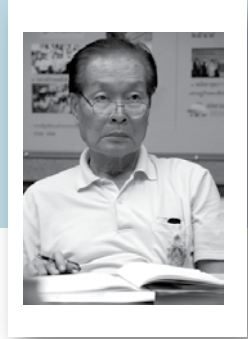
“...การที่เราจะผลักดันอะไรบางอย่างเราต้องสร้างอารมณ์ความรู้สึกด้วย ซึ่งพบว่า ถ้าเราสร้างอารมณ์อย่างเดียวอาจจะไปไม่ถึงก็ได้ โดยเฉพาะคนที่นำอารมณ์นั้นจะต้องเป็นคนดีก่อน...”

อีกเรื่องหนึ่ง การทำมวลชน หลังๆ สิ่งที่ประชาชนฟังแล้วมีความซาบซึ้งมาก คือ กรณีตัวอย่าง หรือ เรื่องเล่า ผมยกตัวอย่างรูปธรรม คือ ปีใหม่ทุกปีผมจะได้รับกระเช้า ซึ่งก็จะมีเหล้า มีบุหรี แต่ถ้ามีนมจืดยี่ห้ออะไรก็ได้ก็จะนำไปแจกเด็ก แล้วก็มักมีกลุ่มจักรยานซึ่งจักรยานไปในชุมชนที่มีคนยากจนเยอะ ก็ให้กลุ่มเข้าไปช่วยเหลือ บางหลังห้องถื่นก็เลยสร้างบ้านเล็กๆ ให้ แบบนี้คือการเชื่อมโยง สรุปคือ ทำอย่างไรให้กลุ่มที่เขาอยู่เดิมนั้นสร้างเครือข่าย ค้นหาสิ่งที่ดี ค้นหาคนที่มีจิตสาธารณะ ให้กลุ่มมีความเข้มแข็งขึ้น ตรงนี้คงจะทำให้งานเราเดินหน้าไปด้วยดี

ทิศต่อแนวทางขับเคลื่อน (จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม)

เริ่มที่ตัวเองก่อน ต้องพูดให้น้อยลง ทำให้มากขึ้น แต่เดิมเราอาสาทำความดีอย่างเดียว แต่ถ้าเพิ่มมุมมองว่าให้ค้นหาสิ่งที่ดีในพื้นที่ด้วย ใครมีจิตอาสาสมัครบ้าง แล้วต่อยอดให้เขา ส่งเสริมให้เขาได้มีความภูมิใจ ทำให้คนที่ทำดีอยู่แล้วมีความเข้มแข็ง มีความดีมากขึ้น แต่ไม่ได้ช่วยด้วยเงิน เราต้องหาคนที่จะเอื้อมมือไปจับเขา ไม่ใช่หาเงินไปจับเขา ตรงนี้เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ

ผมมีความคาดหวังว่าทางคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ น่าจะดึงเรื่องนี้เป็นประเด็นหลัก เป็นประเด็นของตนเอง โดยเริ่มต้นจากการเชิญเครือข่ายต่างๆ มารู้จักกัน สร้างเครือข่ายในแนวราบ ต่อยอดให้เขาเขาไม่ได้ขาดเงิน แต่เขาขาดความรู้สึกสำคัญ เขารู้สึกต้อย เพราะฉะนั้นเราต้องรวมพลังกัน ทำอย่างไรที่เราจะยืนหยัดด้วยกันได้

คุณสุรินทร์ กิจนิตย์ชวี : กรรมการสุขภาพแห่งชาติ

มองว่าเรื่องหัวใจของความเป็นมนุษย์ จะต้องพิจารณามิติทางวัฒนธรรม ซึ่งมีความลึกไปถึงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ทำให้เคารพตนเอง เคารพผู้อื่น ขอเล่ารูปธรรมเมื่อตอนที่เป็นครูประชาบาล ในวัยต้นๆ ติดตามไปดูนักเรียนว่า ในช่วงฤดูผลิต ไถนา เกี่ยวข้าว เขาไปช่วยครอบครัวอย่างไรบ้าง ก็ไปพบครอบครัวหนึ่งเป็นครอบครัวป่าล้อมทำนา ๓๐-๔๐ ไร่ เวลาจะเกี่ยวข้าวแกลงจะทิ้งบางจุดไว้ตามโรงนา บางทีก็ครึ่งงาน ผมก็ถาม “ป่าล้อมทำไมไม่เกี่ยวให้หมด ทิ้งไว้ทำไม?” แกบอก “ทิ้งไว้ให้นกหนูกินบ้าง” ผมก็ถามต่อไปว่า “ป่า! ยังไม่ทันที่นกหนูจะกินเลย คนอื่นเขามาเกี่ยวจะทำอย่างไร?” “ก็ให้เขาเกี่ยวสิ” แกว่าอย่างนั้น... ตอนนั้นไม่เข้าใจ ยังหนุ่มๆ อยู่ ไม่เข้าใจภาษาแบบนี้ “ก็ฉันให้แล้วพอแล้ว ใครจะเอาก็เอาไป” ตรงนี้สะท้อนภาพอะไร คงจะมีนัยยะที่มากกว่าการให้นกให้หนูกิน คงจะโยงไปถึงการอยู่ร่วมกันในชุมชน เพราะว่ามีคนทุกซีกทุกทิศที่ไม่มีนาจะทำ นี่คือการให้ในกรอบของประเพณีวัฒนธรรม ซึ่งก็ไม่ใช่ป่าล้อมคนเดียว มีอยู่ทั่วไป มากน้อยก็แล้วแต่ศรัทธา ดังนั้นเมื่อเราพูดถึงถึงมิติหัวใจของความเป็นมนุษย์ เราอาจจะต้องหวนกลับไปให้คุณค่ากับวัฒนธรรมดั้งเดิมของเรา โดยเฉพาะถ้าเราเริ่มต้นที่ชุมชน คงจะต้องพูดถึงวัฒนธรรมชุมชน

“...เรื่องหัวใจของความเป็นมนุษย์ จะต้องพิจารณามิติทางวัฒนธรรม ซึ่งมีความลึกไปถึงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ทำให้เคารพตนเอง เคารพผู้อื่น ...”

ทักษะต่อแนวทางขับเคลื่อน (จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม)

ต้องมารวมตัวกันก่อน จากกลุ่มเล็กๆ เอาใจมาเทกัน ไม่ใช่เอาสถานภาพ เอาความรู้ เอาเงิน หรือเอาอะไรที่นอกเหนือจากใจ เช่น ยศฐาบรรดาศักดิ์ พวกนั้นจะทำให้เกิดความสัมพันธ์แนวตั้ง แต่เอาใจมาเทจะเป็นความสัมพันธ์แนวราบ แล้วสร้างความเป็นชุมชนที่มีหัวใจความเป็นมนุษย์ แล้วค่อยๆ ขยายเครือข่ายออกไป

แต่ประเด็นสำคัญ คือ จะต้องสร้างสัมมาทิฐิ สร้างความคิดที่ถูกต้อง ว่าจริงๆ แล้วมนุษย์ต้องการอะไรกันแน่ในชีวิต ต้องการเงิน หรือต้องการความสุขหรือสุขภาวะ จริงๆ แล้วเราต้องการสังคมสันติสุข ไม่ใช่สังคมแห่งความร่ำรวย ทำความคิดให้ตรงกันก่อน เสร็จแล้วมาสร้างเจตนารมณ์ร่วม ว่าเราจะสร้างสิ่งดีดีให้เกิดขึ้นกับแผ่นดินได้อย่างไร บางทีเราอาจจะใช้ศิลปะหรืออะไรทำนองนี้ก็ได้ เพราะว่าทำให้คนมีความสุข

เอ็นนู ซื่อสุวรรณ

: ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตร

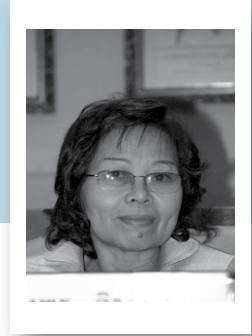
และสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

ผมเห็นด้วยเรื่องการหาตัวอย่างที่ดี กลุ่มแรก คือ โรงเรียน ผมได้ยินจากคุณนิติภูมิว่า ที่เวียดนามตั้งแต่ชั้นประถม มัธยม เขาตั้งคำถามให้เด็กคิด ๓-๔ ข้อ เพื่อเอามาพูดหน้าห้อง หนึ่งในข้อช่วยพ่อแม่ทำอะไรบ้าง? ทำให้เด็กรู้ว่าพ่อแม่ยากลำบากอย่างไร เขามีส่วนช่วยอย่างไร เป็นเรื่องความดีในครอบครัว สอง คือในหมู่บ้านมีใครเป็นคนดีหรือทำเรื่องดีให้หมู่บ้านเราบ้าง สาม ในประเทศของเรา มีคนทำเรื่องดีที่ทำให้ประเทศดีขึ้น สี่ ประเทศอื่นในโลกมีใครทำอะไรดีดีบ้างไหม ถ้านำมาปรับให้เข้ากับของเรา จะกลายเป็นการปลูกฝังเด็ก เด็กจะรู้สึกดีกับครอบครัว

กลุ่มที่สอง คือ วัยรุ่น กลุ่มวัยรุ่นกำลังสับสน ไม่รู้ว่าอะไรคือสิ่งที่ถูกต้องของชีวิต แต่ถ้าเราสื่อให้เห็นว่า วัยรุ่นคนนั้นดี คนนี้ดี เขาก็จะมีแบบอย่างที่เขาคิดว่า เขาก็มี หรือเขาทำได้ หรือแม้แต่คนที่พิการก็ยังสามารถทำได้ เราอาจจะผลิตกระบวนการอาสาสมัคร แล้วถือว่าทุกคนมีส่วนค้นหาคนดี เวลาเราไปค้นคนดี เราคิดเรื่องดี พูดเรื่องดี ตัวคนสัมภาษณ์ก็จะมีความสุขที่ดีด้วย

“...ทุกศาสนาจะสอนให้คนดีอยู่แล้ว สิ่งไหนที่ศาสนาใดทำได้ดี ก็หยิบตรงที่เป็นหัวใจขึ้นมาสื่อสาร โดยเฉพาะ ‘การให้’ ซึ่งเป็นเรื่องที่ดี แม้แต่ทุนนิยมก็ยังสามารถดึงเข้ามาสู่สิ่งเหล่านี้ได้...”

กลุ่มที่สาม คือ สื่อ เป็นโอกาสดีที่จะเกิด public TV ใช้โอกาสนี้ฟอรัมเรื่องเหล่านี้ แล้วก็จัดให้ชัดว่า เป็นกลุ่มเด็ก กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มทำงาน ทุกกลุ่มทำได้ อีกสิ่งหนึ่งคือ ต้องมีตัวจุดประเด็น เช่น ศาสนาและวัฒนธรรม เพราะทุกศาสนาจะสอนให้คนดีอยู่แล้ว สิ่งไหนที่ศาสนาใดทำได้ดี ก็หยิบตรงที่เป็นหัวใจขึ้นมาสื่อสาร โดยเฉพาะ “การให้” ซึ่งเป็นเรื่องที่ดี แม้แต่ทุนนิยมก็ยังสามารถดึงเข้ามาสู่สิ่งเหล่านี้ได้ หรือเราอาจจะหยิบเอาพระราชดำรัสที่เกี่ยวกับการให้ ความเมตตา มาเป็นธงการเฉลิมฉลองต่อ ปีที่ผ่านมาเราทำเศรษฐกิจพอเพียง ปีนี้ลองหยิบที่ในหลวงตรัสว่า “ทุนคือกำไร ประเทศไทยอยู่ได้ด้วยกำไร” ในหลวงพระราชทานสิ่งเหล่านี้ การทำสิ่งเหล่านี้ต่อเนื่องผมว่าน่าจะได้

ดวงพร อิวรัตน์

: กรรมการสุขภาพแห่งชาติ

มาฟังด้วยความปิติอย่างยิ่ง ได้ย้อนคิดถึงสิ่งที่ค้างใจเมื่อคราวเป็นพยาบาล และรู้สึกดีที่ทราบว่าสถานการณ์พยาบาลจะมีการทำเรื่องหัวใจของการเป็นมนุษย์ และตื่นเต้นดีใจกับเรื่องนี้

อีกประการหนึ่ง คือ อดต. หรือ ท้องถิ่น ถ้ามีหัวใจของการเป็นมนุษย์ก็จะดีมาก ยกตัวอย่าง เช่นผู้สูงอายุ ๘๐ ปี มีลูกชายพิการ ได้รับเบี้ยยังชีพคนละ ๕๐๐ บาทต่อเดือน แต่ ๖ เดือนจึงจะออกครึ่งหนึ่ง จะซื้อร้านค้าเขาก็ไม่อยากจะให้ เพราะ ๖ เดือนจึงจะได้เงินครึ่งหนึ่ง ก็เกิดความคิดว่า น่าจะหาเจ้าภาพรับผิดชอบให้เงินไปก่อนที่ละเดือนๆ แล้วไปรับจากอดต. หรือบางที่ อดต. อาจจะให้ไปเลยก็ได้

ประการสุดท้าย คือ ขณะนี้ได้ไปหนุนผู้สูงอายุหลายชมรม หลายกลุ่ม ผู้สูงอายุก็จะชอบบรรยายว่า ได้รับการเลี้ยงอาหาร ได้รับการตรวจร่างกาย ได้รับความรู้ ได้รับฯ หมดเลย ทำให้ไม่เปลี่ยนเป็นว่า ได้ไปปลูกหญ้าแฝก ได้ทำสวนสมุนไพร ได้ไปสอนทำเซ่งปลาทุ ทำชะลอม เย็บแบบตอนนี้คิดใหม่แล้ว ว่าต้องทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีคุณค่า ต่อไปจะไม่เล่าเลยว่าได้รับอะไรจากใคร แต่จะเล่าว่า ได้ให้อะไรกับหมู่บ้าน กับลูกหลานเป็นการมองเห็นความดีเล็กๆ น้อยๆ ที่สามารถนำกลับไปทำได้

“...เราต้องทำจากจุดที่ใกล้ตัว ในชุมชนที่เราอยู่ หนึ่งเริ่มจากตัวเรา สองชวนเพื่อน แล้วค้นหาความดี สิ่งดีในชุมชน เราจะไปหนุนเสริม ให้กำลังใจเขาอย่างไร...”

ทักษะต่อแนวทางขับเคลื่อน (จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม)

เราต้องทำจากจุดที่ใกล้ตัว ในชุมชนที่เราอยู่ หนึ่งเริ่มจากตัวเรา สองชวนเพื่อน แล้วค้นหาความดี สิ่งดีในชุมชน เราจะไปหนุนเสริม ให้กำลังใจเขาอย่างไร เพื่อจะให้คนที่ทำความดี อยู่ตรงนั้นได้ทำต่อไป แล้วขยายวงกว้างขึ้น ที่จริงน่าจะมีผู้ที่เป็นธุระเป็นแกนมาช่วยกัน เช่น โครงการเต็มหัวใจให้สังคมนี้ ช่วยเติมให้เราคิดได้กว้างขึ้น ทำให้ได้คิดว่าเราจะไปทำอะไรให้กับสังคมได้บ้าง เริ่มตั้งแต่ตรงไหน และเห็นเลยว่าทุกขณะจิตที่เราเต็มหัวใจให้สังคมได้ นั่นหมายถึงความดีความงามมันจะเกิดขึ้นในใจเราไปด้วยพร้อมๆ กันด้วย

นพ.พงษ์เทพ วงศ์วัชรไพบูลย์

: มูลนิธิแพทย์ชนบท

มองย้อนกลับไปตอนยังเป็นนักศึกษา ตอนนั้นยังเป็นเด็กอยู่ ถูกปลูกฝังให้ต้องเอาตัวรอด แก่งแย่ง มองตัวเองก่อนค่อยมองคนอื่น แล้วก็สะสมมา จำได้ว่าตอนที่จบนักศึกษาแพทย์แล้วไปทำงานที่ต่างจังหวัด ได้เจออาจารย์บุญยงค์ วงศ์รักมิตร ท่านเป็นตัวอย่างที่ดี และได้เจอคนที่ลำบากกว่าเรา ทำให้รู้ว่า ถ้าเราอยู่ในสังคมที่เขามีมากกว่าเรานั้น เราจะรู้สึกอยากได้ อยากมี อยากเป็นอย่างเขาบ้าง แต่พอเรามองคนที่อยู่ล่างกว่าเรา เราจะรู้สึกว่า แค่นี้พอแล้ว และอยากเป็นผู้ให้มากขึ้น ผมคิดว่าการทำให้คนอยากให้ อยากทำให้คนอื่น เราต้องเปลี่ยนจากด้านใน คือรู้ว่า ไม่ใช่ทำเพราะว่าอยากได้ค่าชม หรือเพราะสังคมบอกให้ทำ แต่ว่าต้องทำเพราะว่ามันเป็นสิ่งที่ดี แต่การเปลี่ยนด้านในจะต้องเป็นขั้นเป็นตอน ซึ่งคิดว่ามีอยู่สองสามขั้น คือ

ขั้นที่หนึ่ง ให้ไปเจอสิ่งที่เรียกว่าทุกข์ยากของคน

ขั้นที่สอง ให้ไปเจอสิ่งที่ เป็นต้นแบบ

ขั้นที่สาม ให้แง่คิดอะไรบางอย่างแก่เขา หรือบางที่เขาอาจคิดได้เอง หรือถ้าเจอเหตุการณ์อาจจะสอนเขาก็ได้ นี่คือการเรียนรู้จากเหตุการณ์จริงซึ่งจะได้อะไรที่มากกว่า จริงๆ สังคมที่เป็นทุนนิยมที่เราดำเนินอยู่ทำให้ช่องว่างห่างกันไป แต่กำลังคิดว่า อาจจะเป็นข้อดี เป็นธรรมชาติ เป็นกราฟรูประฆังคว่ำ คือต้องมีคนหลายๆ แบบ คนที่อยู่สูงลงมาเรียนรู้สิ่งที่ลำบากข้างล่างได้ ถ้าเป็นระดับเดียวกันจะไม่มีการเรียนรู้เกิดขึ้น ก็เป็นความสวยงามของธรรมชาติ

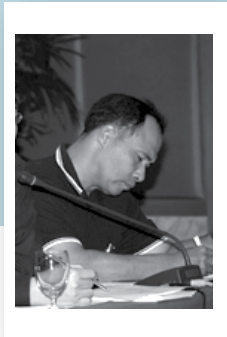

รัตนา สมบูรณ์วิทย์

: เครือข่ายสมัชชาสุขภาพ จังหวัดสุพรรณบุรี

มองว่าสังคมไทยเราขาดการสร้างขวัญกำลังใจ ได้เห็นมุมนี้เมื่อลาออกจากราชการอาชีพครู พอกลับไปเจอเพื่อน ทุกคนเล่าแต่เรื่องที่เป็นทุกข์ ไม่มีใครเล่าเรื่องความสุขเลย อาชีพอื่นก็คงไม่ต่างกัน จึงอยากย้ำเตือนว่าต้องให้กำลังใจกันมากๆ ซึ่ช้ช้กันมากๆ อีกประการหนึ่งคือ การขยายผลค้นหาคนดี สิ่งที่เครือข่ายกำลังทำอยู่ต่อเนื่องคือ การลงไปสนับสนุนชุมชนเข้มแข็ง การทำตัวอย่างที่ดีกรณีเด็ก แล้วค้นหาความดี เชื่อมโยงกันกับงานอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการสร้างสุขภาพกาย ใจ ตามด้วยสติปัญญา พอเสร็จก็ถอดออกมาว่าสิ่งๆ ที่ทำได้มิติทางสังคมคืออะไร เป็นคุณธรรมด้านไหน ตัวอย่างกรณีวัดสกุลปักชี หลวงพ่อท่านให้อย่างเดียว ไม่เคยขอรับบริจาคเลย ท่านนำเด็กที่ยากไร้ ไม่มีคนอุปถัมภ์มาบวชเป็นสามเณร แล้วก็ส่งให้เรียน ปรากฏว่าแต่ละปี กฐินจะมาเอง ความช่วยเหลือจะมาเอง ตัวอย่างแบบนี้ต้องเผยแพร่ไปเยอะๆ

สำหรับการเต็มหัวใจให้สังคม หรือการจะไปเต็มอะไรให้กับใคร มองว่าต้องเริ่มที่ตัวเรา พัฒนาตัวเราเองก่อน พยายามที่จะมองโลกในแง่บวก อาจจะไม่ได้ทุกวินาทีก็ไม่เป็นไร 🙏

วิเชียร จิตต์พิศาล

: เครือข่ายหมออนามัย จังหวัดพังงา

ปลายเดือนที่แล้ว หน่วยงานพัฒนาสังคมมีการประชุมกันเรื่องจิตอาสา เกี่ยวกับประสบการณ์สีนามิที่ผ่านมา ว่าส่งผลกระทบต่อคนในชุมชนอย่างไร จะช่วยกันดูแลคนในพื้นที่อย่างไร สรุปกันว่า ผลที่เกิดขึ้นที่สำคัญคือเรามีทีม มีอาสาสมัครที่เข้าไปช่วยประมาณ ๔,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ คน ทั้งชาวไทยและต่างชาติ คุยกันว่า จะทำอะไรให้คนไทยเรา คนในพื้นที่ มีจิตอาสาเข้ามาช่วยพื้นที่ของเรา ถึงแม้จะผ่านไปแล้ว ๓ ปี แต่ว่าความทุกข์ของคนในพื้นที่ยังมีอยู่ ไม่ว่าจะเรื่องที่ดิน ที่ของพระสงฆ์ ความหวาดระแวง เรื่องสัญญาณเดือนภัยต่างๆ ที่สะท้อนออกมา

ในส่วนที่ผมดำเนินการอยู่เป็นเรื่องของแผนชุมชน ตอนนี้นำกำลังมีการเตรียมการนำร่องก่อนจะถ่ายโอนงบประมาณสร้างเสริมสุขภาพไปตั้งเป็นกองทุนชุมชน และ สปสช. มองเห็นว่าแผนชุมชนมีความจำเป็นต่อเรื่องนี้ จังหวัดเลยอยากให้ไปขยายแนวความคิดการทำแผนชุมชนให้ อบต. หรือ กองทุนสุขภาพชุมชนต่างๆ ได้รับรู้ด้วย

ในส่วนของการทำความดี เราไม่จำเป็นต้องบอกให้คนอื่นรู้ แต่เราต้องทำเป็นตัวอย่าง เช่น ตาบวิชัยที่ไปปลูกต้นไม้จนกลายเป็นป่า คนไม่รู้หว่าว่าเป็นคนบ้า แล้ววันหนึ่งคนก็มองเห็นว่ามีประโยชน์และเป็นสิ่งจำเป็น 🍀

มาริษา เนตรใจบุญ

: กรรมการสุขภาพแห่งชาติ

คิดว่าเราน่าจะเริ่มต้นโดยการสร้างคุณค่าให้กับตัวเอง ให้กับเพื่อนๆ และคนรอบข้าง สิ่งที่ประสพอยู่ก็คือ เรื่องของผู้ติดเชื้อ คนติดเชื้อหลายคนติดเชื้อ การขอ ชอบจะใช้สิทธิในการขอ จากที่โน่น ที่นี้ ก็พยายามสร้างจิตสำนึก “การให้” กับเขา พยายามทำให้เขารู้สึกถึงการพึ่งพาตนเองที่ไม่ใช่การขอ แล้วรู้จักการให้บ้าง การให้มีหลายส่วน เช่น การสร้างโอกาสแล้วก็เพิ่มศักยภาพให้กับเพื่อนๆ สอนให้รู้จักคำว่า “ให้” จริงๆ โดยไม่หวังผลตอบแทน นี่คือการสร้างคน หลายๆ ครั้งที่เรากับทางหมองัดข้อกัน หมอพยายามจะบอกว่าแกนนำที่ดี ต้องไม่ท้อ ไม่มีสามีใหม่ แต่เราว่าไม่ใช่ เพราะคนติดเชื้อก็ยังมีความต้องการทุกอย่าง มีความเป็นคนเหมือนกัน แต่เราจะทำอย่างไรให้หมอเกิดการยอมรับตรงนี้

ทำงานมา ๑๐ ปี คิดว่าสถานการณ์เริ่มดีขึ้น เพราะจากการที่เราพยายามสื่อสารกับเพื่อน ช่วยเพิ่มศักยภาพ จนเขาเริ่มกล้าที่จะออกมาพูดคุยสื่อสาร ยอมรับตนเอง แล้วก็สามารมีคู่ใหม่ หรือกระทั่งมีคู่ครองที่ไม่ติดเชื้อได้ โดยที่ไม่ได้เอาเรื่องของลูกเข้ามาเกี่ยวพัน เพราะถ้ามีลูกเราก็รู้สึกกว่า คู่ของเราก็เริ่มมีภาวะเสี่ยงติดเชื้อ อันนี้ก็เป็นเรื่องที่เราทำดี เราพยายามจะปลุกฝังให้เพื่อนแต่ละคนมีจิตสำนึกที่ดี แล้วก็อย่าได้โดนประณามว่า ผู้ที่มีเชื้อแล้วยังแพร่เชื้ออีก พยายามลบคำนี้อยู่

นพ.ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์

: แผนงานพัฒนาจิตเพื่อสุขภาพ มุลินิธิตศรัย

ข้อเสนอแรก เดิมเราทำงานระบบบริการทางการแพทย์ที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์มาพอสมควร ตอนนี้มีคำว่า “สังคมที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์” ขึ้นมา คิดว่าเราน่าจะเชื่อมสองคำนี้เข้าด้วยกัน รูปแบบที่ง่ายที่สุด ก็เป็นสิ่งที่แผนงานพัฒนาจิตฯ ทำอยู่ คือการชวนเด็กนักเรียนไปเป็นอาสาสมัครในโรงพยาบาล เพราะจำนวนของเด็กนักเรียนที่หาความสุขโดยการบริโภคไปวันๆ มีจำนวนมหาศาลทั่วประเทศ และจำนวนของผู้มีความทุกข์ในโรงพยาบาลก็มีจำนวนมหาศาล ถ้าเราเชื่อมสองเรื่องนี้เข้าด้วยกันน่าจะได้ผลลัพธ์สูง วิธีการทำได้สองแบบ คือ แบบ INN (Individual Node Network : บก.) ที่ท่านอาจารย์ประเวศพูดบ่อย คือ ใครอยากทำก็ทำไม่ต้องรอใคร แล้วมาเชื่อมกันเป็นเครือข่าย อีกแบบหนึ่งคือ แบบมหภาค โดยชวนกระทรวงศึกษาธิการคุยกับกระทรวงสาธารณสุขตรงๆว่าจะทำไหม

ข้อที่สอง การทำงานกับสื่อ แผนงานพัฒนาจิตฯ ทำงานกับสื่อสิ่งพิมพ์จำนวนหนึ่ง พบความจริงว่า สื่อสิ่งพิมพ์จำนวนหนึ่งอยากได้ข่าวดีไปลง ไม่ต้องจ้างลง หลายคนพูดว่าเขามีความสุขที่ได้หาพื้นที่ให้ลง เพราะฉะนั้น ในกลุ่มสื่อสิ่งพิมพ์จึงเป็นไปได้ หนังสือพิมพ์ยักษ์ใหญ่หน้าไหนๆ คนที่คุมพื้นที่ในบางแห่งเขาก็อยากได้ข่าวดี แต่ไม่ทราบจะไปหาที่ไหน แปลว่าต้องมีคนพาข่าวดีไปหาเขา หรือไม่เขาก็ไปหาข่าวดี

“...โจทย์ของการทำแผนที่ความดีหรือแผนที่คนดี คือ ทำอย่างไรให้คนไทยเคารพคนข้างๆ แบบอัตโนมัติ ไม่เลือกฐานะ...”

ข้อที่สาม คือ เรื่องแผนที่ความดี ได้ข้อสรุปส่วนตัวว่า โจทย์ของการทำแผนที่ความดีหรือแผนที่คนดี คือ ทำอย่างไรให้คนไทยเคารพคนข้างๆ แบบอัตโนมัติ ไม่เลือกฐานะ และพบว่าสื่อที่ทรงพลังในกลุ่มเด็กและเยาวชนยังคงเป็นภาพเคลื่อนไหว ไม่ใช่สื่อสิ่งพิมพ์ อาจจะเป็นหนังสือหรือไม่ก็สารคดี สถานที่ฉาย เช่น ฉายปะหน้าหนังที่อยู่ตามมัลติเพล็กซ์ หน้าในโรง หรือ บนรถไฟฟ้า โทรทัศน์เป็นต้น

ทิศต่อแนวทางขับเคลื่อน (จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม)

ต้องหาจุดคานงัดให้พบ คือ ถ้าทำกับกลุ่มนี้แล้วมันจะมีผลกระทบต่อคนทั่วประเทศ คิดว่าจุดที่น่าทำมีอยู่ ๒ ที่ คือ โรงพยาบาลและโรงเรียน โรงพยาบาลน่าทำเพราะมีหลายพันโรง และมีคนเข้าออกวันละเป็นแสนเป็นล้าน ถ้าเราสามารถคิดกิจกรรมหรือวิธีที่ทำให้คนตรงนี้มีหัวใจความเป็นมนุษย์ได้จะส่งผลกระทบต่อสังคมได้แรงมาก 🍀

แม่ซีคันสนีย์ เสถียรสุด

: เสถียรธรรมสถาน

มีแรงบันดาลใจตั้งแต่ห่อประเวศพูด และยังสะกิดใจที่ครูสุรินทร์ ได้พูดถึง การให้โดยไม่ต้องขอ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมประเพณีที่ลงรากลึก คือ การทิ้งข้าวไว้มุมหนึ่งเพื่อจะให้แล้วมีความสุขที่ได้ให้ แล้วไม่เกียจด้วยว่า ใครจะเป็นผู้รับ สำคัญอันนี้สำคัญ ถ้าเราทำเรื่องหัวใจเป็นมนุษย์ แล้วต้อนรับคนเข้าไปเป็นอาสาสมัครแต่สำนึกไม่เกิด จะเป็นปัญหาอีกอย่างหนึ่งถ้าไม่ระวังให้ดี การสร้างความดีของมนุษย์ต้องมีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี บ่มเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งปัญญา เพราะเมล็ดพันธุ์แห่งปัญญาในไทยใช้การบ่มเพาะมาก่อน ในวัฒนธรรมคนวัย ๖๐ ปีแล้ว แม่พ่อสอนว่า ข้าวทัพพีแรกที่หอมอร่อยที่สุดต้องให้คนอื่นก่อน แล้วให้อย่างขอบคุณผู้รับด้วย นี่คือความเป็นมนุษย์ถูกปลูกมาได้ดีมาก สิ่งนี้มีมานานแล้ว เราไม่ต้องสร้างใหม่ แต่ทำอย่างไรสิ่งนี้จึงจะกลับมาเป็นสำนึกของเรา

เราจะเห็นว่า การให้ผู้อื่นและขอบคุณผู้รับเป็นการถ่อมตัวของผู้ให้ และให้กันโดยไม่ต้องมีการขอ การเยี่ยมเยียนกันทุกเช้าเป็นการออกมารู้จัก สังคมของการเป็นมนุษย์ที่ประเสริฐ เราต้องช่วยสร้างกระบวนการของมนุษย์ที่ประเสริฐในทุกๆ บ้านเรือน ในทุกๆ ชุมชน ทุกๆ องค์กร ไม่ว่าจะ เป็นรัฐบาล ภาคี NGO ถ้าจะให้เป้าหมายสังคมมีหัวใจของความเป็นมนุษย์ประสบความสำเร็จ อาริยะเท่านั้นแหละคือคำตอบ ขอยืนยันว่า

“...จะต้องเริ่มต้นที่เราทุกคน เริ่มต้นที่ตัวเอง แล้วจะมีผลเป็นมหภาค มันจะเป็นไปในทุกภาคส่วนได้ก็ต่อเมื่อเรามีมาตรฐานการวัดความสุขของสังคม ไม่ใช่ที่คนเก่ง แต่ต้องเป็นสังคมที่ช่วยกันสร้างอาริยะ...”

อาริยะไม่ใช่เรื่องของนักบวช แต่อาริยะแปลว่าประเสริฐ อริยบุคคลแปลว่าบุคคลประเสริฐ เพราะฉะนั้นการทำให้บุคคลประเสริฐได้เป็นสิ่งที่เราต้องมีสำนึกรับผิดชอบร่วมกัน ไม่ใช่หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งต้องมาจากการปมเพาะ ต้องใช้ทุกกระบวนการเลย ไม่ว่าจะกระทรวงศึกษา โรงพยาบาล เรามาช่วยกันทำให้เรามีลูกเพื่อโลกใบนี้ แม่เป็นแม่ของโลก แม่ไม่ใช่เป็นแม่ของลูก แล้วแม่ทำงานด้วยหัวใจของแม่ มันคือการให้ ให้อย่างไม่มีการเลือกปฏิบัติ ความรักของแม่ที่ให้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความน่ารักของลูกเลย เพราะฉะนั้นต้องเอาการทำงานด้วยหัวใจของแม่มาเป็นตัวเชื่อมประสานทุกภาคส่วน ต้องทำให้มองเห็นว่า อาริยะสร้างได้

ทักษะต่อแนวทางขับเคลื่อน (จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม)

จะต้องเริ่มต้นที่เราทุกคน เริ่มต้นที่ตัวเอง แล้วจะมีผลเป็นมหภาค มันจะเป็นไปในทุกภาคส่วนได้ก็ต่อเมื่อเรามีมาตรฐานการวัดความสุขของสังคม ไม่ใช่ที่คนเก่ง แต่ต้องเป็นสังคมที่ช่วยกันสร้างอาริยะคือ วัดความสำเร็จของสังคมที่จิตใจของมนุษย์ที่ประเสริฐ การวัดคุณค่าของสังคม ต้องวัดที่ว่าสังคมนั้นมีมนุษย์มากน้อยแค่ไหน เพราะฉะนั้นการเคลื่อนคือเคลื่อนที่ตัวเรา แล้วทำงานรวมกันทุกภาคส่วน ตั้งแต่บ้าน วัด โรงเรียน ธุรกิจ การเมือง เศรษฐกิจที่พึ่งพาตัวเองได้ เหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้เราไม่มีช่องว่างในทุกภาคส่วนของสังคม ถูกเชื่อมโยง ร้อยกันไว้แบบพึ่งพิงอิงอาศัยและเกื้อกูล อย่างนี้สังคมของความเป็นมนุษย์ก็เกิดแล้ว

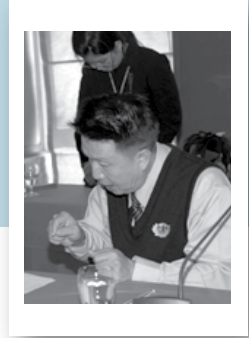
ดร.สุรชาติ สังข์รุ่ง : ที่ปรึกษากระทรวงศึกษาธิการ

ผมเห็นด้วยว่าการเติมใจให้สังคมเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะมันเป็นพื้นฐานของความรัก สังคมใดที่มีความรักให้กันสังคมนั้นก็ จะสงบร่มเย็นได้ และจะก่อให้เกิดความสมานฉันท์ด้วย ในบทบาทของ กระทรวงศึกษาธิการ คิดว่าเรื่องนี้ถ้าเราใส่ไปในตัวเด็ก ให้ปฏิบัติเป็นวิถี ชีวิตเราจะได้ภาคีกลุ่มใหญ่ เด็กถ้าเราเติมสิ่งดีให้เขาเขาจะเห็นคุณค่า ปฏิบัติได้ง่าย เพราะฉะนั้น เราจะร่วมกันปลูกฝังความตระหนักและการ เห็นคุณค่าให้กับเด็ก จากเด็กแต่ละคน มาเป็นกลุ่ม หรือทั้งหมด จริงๆ เราก็มีการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การให้ แต่อย่างไรไม่เป็นระบบ ผมมี จิตใจที่จะร่วม มีจิตใจที่จะอาสาแบ่งปันให้คนในสังคมในเรื่องนี้ ถ้า กระทรวงสาธารณสุข หรือ สช. กับกระทรวงศึกษาธิการมาร่วมมือกัน มาปรึกษากันว่าเราจะเอาเรื่องนี้ใส่เข้าไปยังใ้ ให้เป็นวิถีชีวิตไม่ใช่ทำ เป็นเรื่องๆ ในที่สุดก็จางหายไป ถ้าทำอย่างนี้ได้ เราจะได้เครือข่าย มหึมา เด็กเหล่านี้ถ้าไปเป็นผู้ใหญ่ก็จะมีทุนติดตัวไป คือทุนทางจิตใจ พร้อมที่จะรับ พร้อมที่จะแบ่งปัน พร้อมที่จะให้ ผมคิดว่าสังคมเราจะมี ความสงบสุข ความสมานฉันท์ก็จะเกิดขึ้น

ศาสตราจารย์สนั่น วุฒิ : กรรมการสุขภาพแห่งชาติ

ในส่วนของศาสนา เราเริ่มที่ภายใน ทางพุทธศาสนาบอกว่าเราต้องกลับใจใหม่ ต้องเกิดใหม่ ไม่ใช่เป็นไปตามบรรพบุรุษ ในเรื่องความเชื่อผมถามลูกสาวลูกชายว่าลูกเกิดใหม่หรือยัง ไม่ใช่เป็นตามพ่อตามแม่ และชีวิตของเขาจะค่อยๆ เปลี่ยนแปลง จากบ้านไปถึงโรงเรียน ไปสู่สังคมของเขา กิจกรรมที่แต่ละองค์กรทำจะต้องมีจิตสำนึกสาธารณะ ผมมีแรงบันดาลใจว่าถ้าเราทำกับคนที่เล็กน้อยที่สุดคนหนึ่งคนใดในนามของพระ ก็เหมือนทำกับพระ คือเป็นความรู้สึกที่เราไม่ได้ทำเพื่อตัวเอง แต่ทำเพื่อเคารพสิ่งที่เราบูชา ทำโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ซึ่งจริงอย่างที่แม่ชีคันสนีย์พูดว่า การให้เป็นความสุข เป็นสัจธรรมของทุกศาสนา กระบวนการทำเรื่องนี้ต้องเป็นระบบ แต่ต้องไม่ติดรูปแบบ ยกตัวอย่าง ผมเคยดูแลเด็กร่วมกับโบสถ์แห่งหนึ่ง เป็นเด็กเร่ร่อน มีครูข้างถนนพามาอยู่ที่โบสถ์ของเรา เราก็รู้ เด็กเร่ร่อนนั้นมีประสบการณ์อย่างไรบ้าง การที่จะฟื้นฟูคุณภาพชีวิตเขาไม่ใช่ง่ายเลย แต่เราไม่ต้องสอนมาก บางทีสอนมากเด็กจะไม่ค่อยฟัง แต่เราใช้กิจกรรมไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมทางศาสนา เช่น พาไปเยี่ยมเด็กที่บ้านเวียงพิงค์ เด็กที่ติดเชื่อ เป็นโครงการที่ห่วงใยน้องพาไปอุ้มน้อง ไปเล่นกับน้องทุกวันเสาร์ ชีวิตเด็กจะเริ่มพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไป คุณค่าก็เกิดขึ้นคุณธรรมความเป็นมนุษย์ก็เกิดขึ้น

สุชน แซ่เฮง

: มุลนิธิพุทธมอญใจดีถ้วน ประเทศไทย

แนวความคิดของท่านอาจารย์ (พระธรรมอาจารย์เจ็งเหยียน : บก.) คือ ความหวังของประเทศอยู่ที่ลูกหลาน อยู่ที่เด็ก ๆ แต่ในความเป็นจริง ณ ตอนนี้มีปัญหามากมาย ปลายเหตุเราก็ต้องแก้ ต้นเหตุเราก็ต้องทำ เราต้องมาดูว่าปัญหาที่เกิดในสังคมตอนนั้น ส่วนที่ก่อมีอะไรบ้าง

ประการที่หนึ่ง คือ ครอบครัวแตกแยก ทำให้มีเด็กกำพร้ามากขึ้นเรื่อยๆ ในชั้นเรียนก็จะมีเด็กกำพร้าพ่อ กำพร้าแม่ หรือกำพร้าทั้งพ่อและแม่ และเด็กกำพร้าทางจิตวิญญาณ เด็กพวกนี้ส่วนใหญ่จะเป็นลูกคนรวยเสียส่วนมาก

ประการที่สอง คือ สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงทำให้ความกตัญญูหายไป เช่น มี ๖ พี่น้อง ก็จะแยกเป็น ๖ ครอบครัว พ่อแม่อยู่กับพี่ชายคนโตอีก ๕ คนก็จะมีแม่อยู่ด้วย แนนอนลูกของน้องๆ ๕ คนนั้นก็ไม่มีโอกาสเห็นว่า พ่อแม่ปรนนิบัติพ่อแม่อย่างไร หรือ คำว่ากตัญญูคืออะไร ฉะนั้น พอกาลเวลาผ่านไป ความกตัญญูก็จะค่อยๆ หาย ไป หรือการศึกษาปัจจุบันเป็นเหตุทำให้ความเมตตาหายไป ซึ่งต่างจากในอดีตที่เราจะถูกบอกอยู่เรื่อยๆ เรียนจบแล้วให้กลับบ้าน ไปช่วยพ่อแม่ ไปอยู่กับพ่อแม่ นี่คือการแสดงความกตัญญู แต่การศึกษาศสมัยนี้ เวลาลูกหลานเราเรียนเก่ง เราจะให้รางวัล เรากำลังจะปลูกฝังให้ลูกหลานเรียนหนังสือเพื่อล่ารางวัล เพื่อประโยชน์ส่วนตนแล้วไม่เคยคิดถึงใคร พอเป็นแบบนี้ความเมตตาก็ค่อยๆ

“...ทุกอย่างมันต้องเริ่มจากครอบครัวก่อน ถ้าครอบครัวเรารู้จักรักกันดูแลกัน แล้วขยายไปเป็นชุมชนดูแลกันเอง ในที่สุดจะเป็นชุมชนที่เข้มแข็งได้...”

หายไป ความกตัญญูหายไป สองอย่างนี้ความกตัญญูกับความเมตตาขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้ คนคนหนึ่งบอกว่าตัวเองมีความกตัญญูแต่ขาดคุณธรรมเราจะเชื่อไหม หรือว่าคนๆ หนึ่งถึงแม้เขามีความกตัญญูแต่ไม่มีความเมตตา คือรักแต่พ่อแม่ตัวเอง รักแต่พี่น้องตัวเอง ไม่รักพ่อแม่คนอื่น ไม่รักพี่น้องคนอื่น เขาบอกว่าเขาเป็นคนมีคุณธรรม เป็นไปได้ไหม

ในเมื่อเรามีอาสาสมัครที่จะเข้าไปช่วยดูแลในระบบการศึกษา เราจะคิดอาสาสมัครที่มีจิตเมตตา มีประสบการณ์ชีวิต มาเป็นพ่อแม่ใจดี มาเป็นพ่อแม่อุปถัมภ์ ฉะนั้นนักเรียนของฉือจี้ เด็กนักเรียนคนหนึ่งจะมีพ่อแม่อุปถัมภ์ประมาณ ๑๐ คน มาคอยดูแลให้ความรักเขา แล้วถ้าบังเอิญเป็นเด็กกำพร้า เขาจะได้รับความรักชดเชยในอดีตที่ขาดไปด้วย นอกจากนี้ ฉือจี้ยังมีโรงพยาบาล มีบ้านพักคนชรา มีบ้านเด็กกอนาธา พอถึงวันหยุด อาสาสมัครและครูก็จะพานักเรียนเหล่านี้ไปโรงพยาบาล เพื่อกระตุ้นให้เกิดจิตเมตตาขึ้น วิธีนี้ทำให้เป็นครอบครัวใหญ่ได้ ใหญ่กว่าเดิมอีกด้วย ถ้าเรามีอาสาสมัครในชุมชนเดียวกัน เราก็คจะเป็นครอบครัวที่ยิ่งใหญ่

ทักษะต่อแนวทางขับเคลื่อน (จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม)

ทุกอย่างมันต้องเริ่มจากครอบครัวก่อน ถ้าครอบครัวเรารู้จักรักกันดูแลกัน แล้วขยายไปเป็นชุมชนดูแลกันเอง ในที่สุดจะเป็นชุมชนที่เข้มแข็งได้ แต่ทุกอย่างต้องเริ่มต้นจากการมีจิตเมตตา กระตุ้นจิตเมตตาขึ้นมา แล้วให้รู้จักการไปปรนนิบัติหรือปฏิบัติกับผู้อื่นเป็น ขั้นตอนตรงนี้มีผลจำเป็นต้องฝึกฝนหรือรื้อฟื้น พอเราทำได้ เราเคยชินกับสิ่งนี้ เราจะสามารถถ่ายทอดไปเรื่อยๆ การปฏิบัติเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความตื่นตัวและสามารถปลูกจิตเมตตาได้ง่ายที่สุด

เมตตา (CHIU HSU FENG)

: มูลนิธิพุทธฉือจี้ไต้หวัน ประเทศไทย

เมื่อก่อนชอบหาเงินให้ลูก แต่เดี๋ยวนี้เปลี่ยนเป็นให้ทรัพย์สินที่ติดตัวเขาไปได้ตลอด คือ พาเขาไปทำความดี สมมติว่าตัวเองทำความดีตลอดเลย แต่ไม่เคยพาลูกไปทำ อันนี้เรียกว่าไม่สำเร็จ เพราะว่าการทำความดีเป็นการศึกษา เช่น พาไปสร้างบ้านให้คุณยาย ไปทำอาหาร ต่อมาก็พานักเรียนไปที่โรงพยาบาลบ้านแพ้ว ตอนแรกเขาไม่สามารถทำได้ ก็บอกเขาว่า เราจะไปแสดงความรักให้คนใช้อย่างไร เขาก็ไปเล่าว่า ภาวะโลกร้อนตอนนี้ใครเป็นต้นเหตุ หรือไปร้องเพลง ไปอ่านหนังสือให้ฟัง ไปนวดให้ อย่างที่พระธรรมมาจารย์บอกว่า มีมือต้องทำความดี อันนี้คือรูปธรรม ถ้าเป็นลูกหลานเราทำอย่างนี้ เราตั้งใจไหม วันเสาร์วันอาทิตย์ไม่ไปไหนเลย ไปทำแต่สิ่งที่ดีดี

“...ไม่มีเด็กคนไหนสอนไม่ได้ มีแต่วิธีสอนไม่ถูกต้อง หรือว่าพ่อแม่กับคุณครูไม่ตั้งใจจริง...”

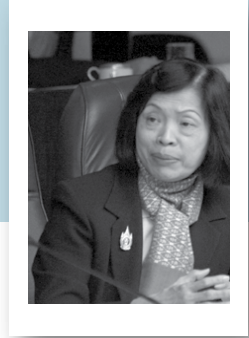
ตอนที่ไปเขาไม่ค่อยทำหรอก แต่เราต้องบังคับเด็กให้เป็นคนดี ถ้าเราไม่มีเมล็ดพันธุ์ รดน้ำต้นไม้ลงปุ๋ยก็ไม่มีประโยชน์ ทุกคนก็ทำความดีแข่งกัน ดิฉันก็ล้างรูปถ่ายให้เด็กๆ ทุกคนเอากลับไปเล่าให้พ่อแม่ฟัง หนูเป็นเด็กดี หนูทำอะไร มีคุณยายคนหนึ่งเป็นคนที่มูลนิธิซื้อที่ดินมาแล้ว เมื่อก่อนไม่เคยมีรอยยิ้ม เดี่ยวนี้ยิ้มแย้มแจ่มใส การที่นักเรียนไปช่วยคนไข้ให้ยิ้มได้อย่างนี้ ไม่รู้ว่าใครมีความสุขมากกว่า โรงพยาบาลบ้านแพ้วอบอุ่นขึ้นมาทันที ทุกเตียงเป็นครูของนักเรียนได้หมด เด็กได้เรียนรู้ว่าการกิน การดูแลตนเองมีความสำคัญ ความกตัญญู ความไม่ประมาท ตอนแรกพานักเรียนไปเหมือนกับการปฏิบัติธรรม ปิดเทอมคุณครูทุกคนไปด้วยกันหมด ทุกคนกลับมาเปลี่ยนแปลงหมดเลย เหมือนอย่างที่ท่านธรรมจารย์เคยพูดว่า ไม่มีเด็กคนไหนสอนไม่ได้ มีแต่วิธีสอนไม่ถูกต้อง หรือว่าพ่อแม่กับคุณครูไม่ตั้งใจจริง 🍌

นพ.ไพโรจน์ บุญศิริคำชัย : แพทยสภา (จากการสัมภาษณ์)

สังคมในปัจจุบันมันมีปัญหาเยอะ เป็นไปตามกระแสของโลกทุนนิยม วัตถุนิยม บริโภคนิยม ซึ่งทำให้สังคมแอ่งลง และมีผลกระทบต่อชีวิตประจำวัน แล้วก็มีปัญหาทุกซอก เพราะฉะนั้น สังคมที่มีหัวใจความเป็นมนุษย์ จะทำให้เกิดสังคมที่มีความสุข มีความเอื้ออาทรต่อกัน ไม่เพียงแต่มองเรื่องของตัวเองเป็นหลัก แต่หมายถึงเราจะต้องมองคนอื่น ให้ความสำคัญกับคนอื่น ๆ และสังคมด้วยว่า ทำอย่างไรสังคมถึงจะได้มีการยกระดับขึ้นมาสู่อีกระดับหนึ่ง ในหลักธรรมทุกศาสนาทุกลัทธิมันคล้ายกัน คือทำอย่างไรจะทำให้คนทั้งหมดอยู่ด้วยกันได้อย่างสันติแล้วมีความสุข

เริ่มต้นจากการเอาความดีมาเป็นความเชื่อ เชื่อในสิ่งที่ดี บางทีมันสามารถที่จะเชื่อมต่อกันได้ แต่ปัจจุบันมีเรื่องความเชื่อหลากหลาย ทำอย่างไรถึงจะทำให้มีจุดร่วม เราต้องดึงสิ่งที่ดีออกมาจากความเชื่อที่แยกออกมา แล้วมารวมกัน หาจุดที่มาต่อกันได้ เรื่องที่ต่อกันไม่ได้ไม่ต้องไปพูดถึง เอาจุดที่ต่อกันได้มาต่อ ๆ กันผมว่ามันสามารถยกระดับได้

รศ.จิราพร ลิ้มปานานนท์

: กรรมการสุขภาพแห่งชาติ (จากการสัมภาษณ์)

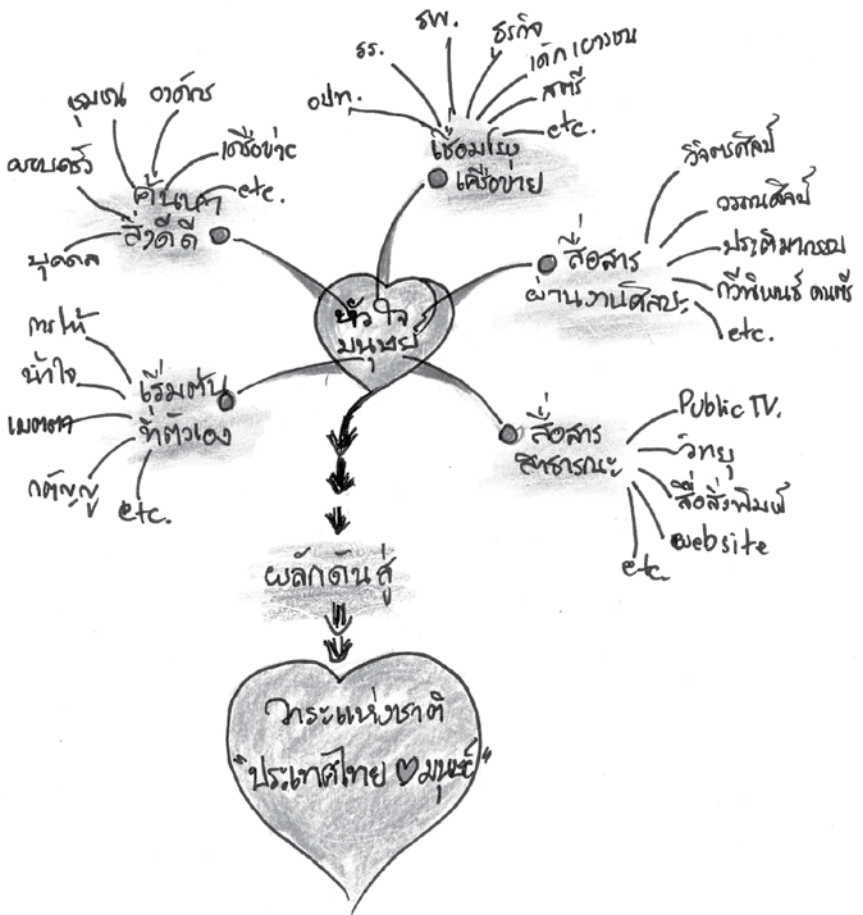
สิ่งที่เราอยากหวังในอนาคตของสังคม คือ เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ และแบ่งปัน มีความรักต่อกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทุกคนมีความไว้วางใจกันซึ่งมีความสำคัญมาก เพราะฉะนั้น การที่จะมีความสุขได้ เราต้องแบ่งปัน รู้จักพอ และไม่เอาर्डเอาเปรียบกัน สังคมแบบนี้เชื่อว่าทุกคนอยากเห็นประเด็นคือ ต้องพยายามสร้างโอกาสให้คนสามารถจะทำสิ่งที่ดีได้ เมื่อสร้างโอกาสแล้วต้องมีความต่อเนื่องและต้องขยายผล พยายามขยายแนวคิด จับกลุ่มเล็กๆ น้อยๆ ร่วมกันทำแล้วเชื่อมโยงกันนั้นเป็นหัวใจเมื่อเชื่อมโยงกัน แลกเปลี่ยนกิจกรรมกัน จะทำให้พลังนี้เป็นทวีคูณ

การที่ สช. จับเรื่องนี้ อาจารย์สนับสนุนเต็มที่ เพราะมองเห็นว่าเรื่องนี้เป็นพื้นฐานของทุกเรื่อง สังคมของความเป็นมนุษย์เป็นพื้นฐานของการมีสุขภาพดี เป็นพื้นฐานของการที่จะอยู่ร่วมกัน สร้างประโยชน์อื่นให้เกิดขึ้นในโลกนี้ การสร้างสรรค์ทั้งหลายถ้ามันเกิดจากจิตใจที่ดีเกิดจากความต้องการเห็นคนอื่นมีความสุข มันจะไม่สร้างอะไรที่เป็นปัญหา เป็นพิษ เพราะฉะนั้น เรื่องนี้เป็นพื้นฐานที่สำคัญ ตอนที่เรามีกลไก คือ สช. ซึ่งเป็นกลไกหนึ่งที่จะนำไปสู่เป้าหมายนี้ แต่ถ้ามีเพียงกลไกเดียวคงจะไม่ค่อยได้ประสิทธิภาพมากนัก ฉะนั้น กลไกนี้ต้องพยายามไปเชื่อมกับกลไกอื่นที่มีอยู่ในสังคมจะได้ช่วยเสริมกัน

ต้นร่างความคิด (จากเวที)

ก้าวต่อไป...หัวใจมนุษย์

แรงจูงใจของมนุษย์นั้น คือ ความสุข ถ้าทำอะไรแล้วมีความสุขก็อยากจะทำซ้ำอีก เพราะฉะนั้นถ้าเราช่วยกันจับตรงนี้ ค้นหาว่ามีใครทำอะไรดีดีแล้วมาเชื่อมโยงกัน ก็น่าจะมีความมั่งคั่งของเรื่องที่ดีไปเรื่อยๆ ผมเองมีความเชื่อว่ามันที่สุดโลกจะมีการเปลี่ยนแปลง เพราะมนุษย์เป็นสัตว์เรียนรู้ อะไรไม่ดีก็เรียนรู้ได้ โลกทั้งโลกพลัดปลั่งเข้าไปสู่ชีวิตที่มีความโลภ ความโกรธ ความหลง การเรียนรู้จะทำให้จับได้ว่าอะไรที่ทำให้เกิดความสุข ความสุขที่แท้อยู่กับตัวเราเอง ขณะนี้ จริงๆ แล้วท่ามกลางวิกฤตเราก็เห็นว่าสิ่งดีดีเกิดขึ้นในใจ ฉะนั้นก็อยากให้กำลังใจท่านทั้งหลาย กลับไปบ้านก็คิดเรื่องดีดี ทำเรื่องดีดี ไปเรื่อยๆ ก็จะเจอของใหม่ๆ เจอนวัตกรรมใหม่ๆ แล้วนำมาเล่าสู่กันฟัง เราก็จะก้าวหน้าไปเรื่อยๆ ขยายตัวออกไปเรื่อยๆ พร้อมกับความสุข ความรู้สึกสมบูรณ์ในตัวเองที่เพิ่มขึ้น ก็ขออนุโมทนาท่านทั้งหลายอีกครั้งหนึ่ง

ศ.นพ.ประเวศ วะสี

พบกันครั้งต่อไป....ด้วยหัวใจที่เบิกบาน
กับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กรณีศึกษา “การทำงานอาสาสมัคร”

ภาคผนวก

รายชื่อผู้เข้าร่วมเวที

๑. ศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี
ประธานการประชุม
๒. นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ
เลขาธิการประชุม
๓. นายแพทย์นิวัฒน์ จี๋กังวาฬ
สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
๔. ทพ.สมนึก ชาญด้วยแก้ว
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
๕. นางกัญญารัตน์ จิรจินดา
สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงการพัฒนากำลังคนและ
ความมั่นคงของมนุษย์
๖. ดร.สุรชาติ สังข์รุ่ง
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
๗. นางสุกัญญา งามบรรจง
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
๘. นายแพทย์บุญเรือง ชูชัยแสงรัตน์
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดราชบุรี
๙. ญ.วลัยรัตน์ อนุเชษฐ์
องค์การเภสัชกรรม
๑๐. คุณรัตนา สุขมาก
องค์การเภสัชกรรม
๑๑. นายเอ็นนู ชื่อสุวรรณ
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
๑๒. นายแพทย์ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์
แผนงานพัฒนาจิตเพื่อสุขภาพ มูลนิธิสดศรีฯ
๑๓. นายแพทย์พงษ์เทพ วงศ์วัชรไพบูลย์
มูลนิธิแพทย์ชนบท
๑๔. นายเอกชัย ทิพย์ภักดี
ศูนย์ประสานงานเครือข่ายเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย

๑๕. นายวิเชียร จิตต์พิศาล
เครือข่ายหมออนามัย จังหวัดพังงา
๑๖. นายแพทย์ไพโรจน์ บุญศิริคำชัย
แพทย์สภา
๑๗. นายสุชน แซ่เฮง
มูลนิธิพุทธฉือจี้ไต้หวัน ประเทศไทย
๑๘. คุณเมตตา (CHIU HSU FENG)
มูลนิธิพุทธฉือจี้ไต้หวัน ประเทศไทย
๑๙. นางรัตนา สมบูรณ์วิทย์
เครือข่ายสมัชชาสุขภาพจังหวัดสุพรรณบุรี (สุพรรณบุรี)
๒๐. นายสมบูรณ์ กุดนอก
เครือข่ายสมัชชาสุขภาพจังหวัดสกลนคร (สกลนคร)
๒๑. นางดวงพร อธิรัตน์
เครือข่ายสมัชชาสุขภาพจังหวัดชัยนาท
๒๒. แม่ชีคันทน์ยี่ เสถียรสุด
เสถียรธรรมสถาน
๒๓. คุณอาภรณ์ ไกรเดช
กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
๒๔. นายสุรินทร์ กิจนิตย์ชีว์
กรมการสุขภาพแห่งชาติ
๒๕. รศ.จิราพร ลิ้มปานานนท์
กรมการสุขภาพแห่งชาติ
๒๖. นางเพ็ญศรี ลูกแก้ว
องค์การบริหารส่วนจังหวัดอำนาจเจริญ
๒๗. นางมาริษา เนตรใจบุญ
กรมการสุขภาพแห่งชาติ
๒๘. ศาสตราจารย์สันทน์ วุฒิ
กรมการสุขภาพแห่งชาติ
๒๙. นายวิวัฒน์ วนรังสิกุล
คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล
๓๐. นางกรรณิการ์ บรรเทงจิตร
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

๓๑. นางปิติพร จันทรทัต ณ อยุธยา
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
๓๒. นายวิสุทธิ บุญญโสภิต
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
๓๓. นายสุทธิพงษ์ วสุโสภานพ
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
๓๔. นางอรพรรณ ศรีสุขวัฒนา
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
๓๕. นางนिरชรา อัครวิธากุล
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
๓๖. นายจาริก ไชยรักษ์
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
๓๗. นางสาวฉิทธิพร ศักดิ์ฐา
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
๓๘. นางสาวสิระกาญจน์ มโนทัศน์นันท์
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
๓๙. นางสาวนาดยา แทนนิล
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
๔๐. นางพลินี เสริมสินสิริ
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
๔๑. นางสาวศิริธร อรไชย
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
๔๒. นางสาวชญาดา พิภน่วม
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
๔๓. นางจุไรรัตน์ โตคำงาม
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
๔๔. นางวรรณวิมล ขวัญยาใจ
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
๔๕. นางสาวสุนีย์ สุขสว่าง
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ